

Міністерство аграрної політики та продовольства України
Управління фітосанітарної безпеки Держпродспоживслужби в
Луганській області

Надсилається
Управлінню АПР, агроформуванням
Міловського району

КОРОТКОСТРОКОВИЙ ПРОГНОЗ

появи та розвитку шкідників і хвороб сільськогосподарських культур у
Міловському районі
за даними державної фітосанітарної інспекції

на травень 2019 року

Багатоїдні шкідники

Озима та оклична совки. Літ та яйцекладка метеликів совок за умов теплої погоди очікується з другої половини травня. Яйця відкладатимуться на низькорослі бур'яни у посівах буряків, кукурудзи, соняшнику та овочевих культур. Масове відродження гусені відбудеться на початку червня.

Ефективним прийомом обмеження чисельності підгризаючих совок є: оптимальні строки сівби, міжрядне розпушування просапних, знищення бур'янів, культивування парових попередників в період масового відкладання яєць або відразу після його закінчення.

За появи осередків високої чисельності застосовують хімічні препарати, більш ефективним являються суміші фосфорорганічних та піретроїдних препаратів у половинних нормах з додаванням 3-4 кг/га сечовини. Доцільніше застосовувати у період відродження гусениць та появи другого їх віку (за наявності більше 2 гусениць на кв м, краще у вечірні години, коли шкідник відкрито живеться на рослинах).

Совка – гамма. Масовий літ метеликів та відкладання яєць проходитиме з початку першої декади травня. Шкодить соняшнику, кукурудзі, овочевим та іншим культурам. Економічний поріг шкодочинності 2,0-3,0 гусениці на кв м.

Капустяна совка. Літ метеликів за сприятливих погодних умов слід очікувати на початку II декади травня. Шкодить гороху, ріпаку, гірчиці.

На початку травня проходитиме літ **лучного метелика**. За сприятливих погодних умов (середньодекадні температури не нижче 17⁰С і помірній вологості) після додаткового живлення на квітучих рослинах, буде проходити відкладання яєць та почнеться відродження гусені. Можливе утворення на посівах осередків з підвищеною чисельністю гусені шкідника. Економічні пороги шкідливості гусениць лучного метелика в основних сільськогосподарських культурах: буряки 4-5 екз/м² у фазі 2-10 справжніх листків; соняшник 8-10 екз/м² у фазі 4-6 листків; овочеві культури 8-10 екз/м²; багаторічні трави (насітники, отава) – 10 екз/м² – перше покоління.

Саранові (італійський прус, нестадні кобилки). У першій половині травня почнеться відродження нестадних видів саранових. Відродження личинок італійського пруса можливе при середній температурі протягом двох тижнів в межах 15-18⁰С. Відродження та початок розвитку саранових відбувається на неораних землях та узбіччях доріг, звідки вони будуть мігрувати на посіви сільгоспкультур. Жарка та посушлива погода сприяють розвитку цих небезпечних шкідників.

Шкідники та хвороби зернових культур

Клоп шкідлива-черепашка. На початку травня прохідиме активний переліт шкідника на поля озимих колосових культур, далі прохідиме відкладання яєць та відродження личинок. У фазі початку трубкування озимої пшениці, при наявності 1-2 екз на м² та на яром ячмені 2-3 екз на м² чисельності дорослого клопа провести обробку крайових смуг, а за необхідності і суцільні обробки полів інсектицидами. ЕПШ личинок клопа 2,0-6,0 екз на м².

На початку колосіння озимих культур почнеться заселення їх дорослими **трипсами**. Живлення личинок шкідника призводить до щуплості зерна та зменшення його ваги. Економічний поріг шкодочинності дорослих трипсів 50 – 100 екз на 100 помохів сачка, або 8 – 10 екз на колос, личинок – 40 – 50 екз на колос. Обробки проти клопа – черепашки впливають на чисельність трипсів та інших шкідників.

Яровим зерновим культурам будуть шкодити **хлібні смугасті блішки, личинки п'явиць, шведської та гессенської мух**. При досягненні шкідниками чисельності: блішок - 30-50 екз на м²; шведської мухи - 40-50 екз на 100 пом сачком, або 6 - 10 % заселених рослин личинками; п'явиці -10-30 жуків на м², необхідно провести захисні обробки із застосуванням дозволених інсектицидів.

Злакова попелиця буде заселяти всі зернові культури. Наростанню чисельності шкідника сприятиме тепла погода з опадами.

У травні, за умов помірно теплої та вологої погоди, на озимих колосових будуть розвиватись **септоріоз, борошниста роса**, а під час колосіння - **бура іржа**. На ярих зернових культурах буде розвиватись **гельмінтоспоріоз, ринхоспоріоз** та інші плямистості. При розвитку хвороб 1 – 5 % та ураженні 30 % рослин необхідно провести обробку дозволеними фунгіцидами.

Необхідно звернути увагу на своєчасність застосування фунгіцидів: проти **септоріозу та борошнистої роси** в фазу виходу в трубку; проти **іржі** – у фазу появи прапорцевого листа, проти **септоріозу, фузаріозу колоса** – на початку цвітіння. Правильно буде застосовувати бакові суміші гербіцидів з фунгіцидами.

Шкідники та хвороби зернобобових культур та багаторічних трав

Багаторічним бобовим травам на протязі всього місяця будуть завдавати шкоди **довгоносики (бульбочкові, листковий, люцерновий, сірий буряковий та інші), попелиці, клопи, гусениці листогризучих совок**.

За умов прохолодної дощової погоди на посівах трав будуть розвиватися різні **плямистості, кореневі гнилі та інші хвороби**.

У I декаді травня шкоду посівам гороху будуть завдавати **бульбочкові довгоносики**. **Горохова попелиця** буде переселятися з багаторічних бобових трав на посіви гороху.

В кінці III декади травня, перед або на початку цвітінням гороху, його почнуть заселяти жуки **горохового зерноїда, метелики горохової плодожерки, люцернової та капустяної совки**.

ЕПШ: бульбочкові довгоносики – 10-15 жуків/м²(сходи – 2-3 листка);

Горохова попелиця – 20 % заселених рослин;

Гороховий трипс – 2 личинки на квітку;

Гороховий зерноїд – 1-3 жука на 10 помохів сачка (бутонізація-початок цвітіння)

Горохова плодожерка – 40 метеликів на 1 ловче коритце (цвітіння)

Люцернова совка – 8-10 гусениць/м² (стеблювання)

За температури повітря близько 20⁰С та дощової погоди посіви гороху уражатимуться **аскохітозом, фузаріозом, корневими гнилями та іншими**. Суха спекотна погода вдень та прохолодна вночі сприятиме розвитку **борошнистої роси**.

При ураженні хворобами 30 % рослин проводять захисні обробки хімічними препаратами.

Шкідники просапних культур

На сходах соняшнику будуть завдавати шкоди жуки **піщаного мідляка, кравчика, бурякових довгоносиків, дротяники та несправжні дротяники**. Шкодочинність зменшується завдяки передпосівним обробкам насінневого матеріалу інсектицидними протруйниками.

Посіви буряків будуть заселяти звичайний та сірий **бурякові довгоносики, піщаний мідляк, щитоноски, а також бурякові блішки**, які масово розвиваються за сухої та сонячної погоди.

Шкідники та хвороби ріпаку

У травні на посівах ріпаку будуть розвиватися та завдавати шкоди **капустяна попелиця, хрестоцвіті клопи, гусениці капустяного та ріпного біланів, капустяної совки, листоїди, личинки ріпакового пильщика та прихованохоботника**.

Проти гусениць молодших віків біланів та совки проводять обприскування дозволеними хімічними препаратами за чисельності 2,0 екз/м², ЕПШ попелиць – 2 колонії/м², ріпакових листоїдів – 3,0 екз/м².

За сприятливих погодних умов на ріпаку будуть розвиватись **альтернаріоз, переноспороз, септоріоз, біла гниль** та інші захворювання. При появі хвороб проводять обробіток дозволеними та зареєстрованими в Україні фунгіцидами.

Шкідники овочевих культур

На посівах капусти будуть завдавати шкоди **хрестоцвіті блішки, хрестоцвіті клопи, капустяна муха**. З середини місяця почнеться відродження листогризучих гусениць **капустяної совки, капустяного та ріпного білана, капустяної молі**.

Обробки інсектицидами проти шкідників проводять при 5 - 10 % заселення ними рослин, або 2,0 екз на рослину хрестоцвітих клопів, 5,0 – 6,0 екз на рослину личинок капустяної мухи, 3,0 -5,0 екз на рослину хрестоцвітих блішок.

Масовий вихід **колорадського жука** з ґрунту прохідиме у першій декаді травня. Шкідник буде заселяти сходи картоплі, баклажанів та томатів.

Масовий літ **цибулевої мухи** та відродження личинок на посівах цибулі буде проходити на початку місяця (літ співпадає з початком цвітіння бузку).

Шкідники та хвороби плодкових насаджень

Плодовим деревам у травні будуть завдавати шкоди садові **довгоносики (казарка, букарка, квіткоїд, вишневий слоник)**, а також листогризучі шкідники такі як: **брунькова та розанова листокрутки, гусениці яблуневої молі, золотогуза, білана жилкуватого**. У лісосмугах та незахищених садах будуть розвиватися гусениці **кільчатого та непарного шовкопряда**. Останнім часом спостерігається наростання чисельності **оленки волохатої, та хрущів**, які пошкоджують квітки садових культур.

В другій декаді травня, коли сума ефективних температур складе 110⁰С, буде проходити літ метеликів **яблуневої плодожерки** та яйцекладка. Відродження гусені почнеться в кінці травня на початку червня (сума ефективних температур 230⁰С).

За умов прохолодної дощової погоди яблуневі сади буде уражати **парша**. Для розвитку **борошнистої роси** сприятливими є підвищена вологість повітря та температура в межах 18-25⁰С. За потреби провести обробіток дозволеними до використання в Україні препаратами.

24 квітня 2019 року

Головний спеціаліст

Т.О.ДЗЮБА